

Ett särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden

Ylva Johansson

Regeringens förslag

- En ny lag som ska ge rätt till skadestånd vid repressalier på grund av larm
- Lagen reglerar inte arbetstagares rätt att slå larm
- Ingen inskränkning av annat skydd som kan finnas, t.ex. meddelarskyddet eller LAS
- Delvis olika regler vid larm till olika mottagare
- Lagen gäller inte om en arbetstagare gör sig skyldig till brott genom larmet

Lagen ska ge ett skydd mot repressalier

- Uppsägningar och avskedanden
- Mindre ingripande åtgärder under anställningen
- Också underlåtelser kan utgöra repressalier

Tillämpningsområde

- **Alla arbetstagare, oberoende av anställningsform**
- **Inhyrda i förhållande till inhyraren**
- **Alla arbetsgivare, offentliga och privata**

Olika sätt att slå larm

- **Internt** (till arbetsgivaren, till en representant för arbetsgivaren eller genom interna rutiner)
- **Till arbetstagarorganisation**
- **Externt** (genom eget offentliggörande eller uppgiftslämnande för offentliggörande eller till myndighet)

Allvarliga missförhållanden

Brott med fängelse i straffskalan eller därmed jämförliga missförhållanden, exempelvis

- Olika typer av ekonomisk brottslighet (t.ex. skattebrott, bedrägeri, förskingring och trolöshet mot huvudman)
- Olika typer av korrupta gärningar (t.ex. givande och tagande av muta)
- Kränkningar av grundläggande fri- och rättigheter
- Risker för liv, säkerhet och hälsa
- Skador och risker för skador på miljön
- Felaktigt användande av allmänna tillgångar
- Brott mot regler till skydd för fungerande marknader
- Brott mot interna regler och principer

Krav som ställs vid samtliga larm

Att arbetstagaren:

- slår larm,
- om allvarliga missförhållanden,
- i arbetsgivarens verksamhet.

Ytterligare krav vid externa larm

- Arbetstagaren ska ha *fog* för påståendet
- Arbetstagaren ska som utgångspunkt ha slagit larm internt först utan att arbetsgivaren vidtagit åtgärder och informerat arbetstagaren om dem

Skadestånd och bevislättning

- Skadestånd för förlust (ekonomiskt skadestånd) och kränkning (allmänt skadestånd)
- En bevislättning införs efter förebild i diskrimineringslagen

Proposition 2015/16:128

Ett särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden

Ylva Johansson